

קיצור שלחן ערוך קלח הלכות ש"ע וש"ט ענב

פ' המלאך הגואל וגו'. אח"כ קוראין לחתן תורה, וקורא מן מעונה עד גמירא. ובס"ת השני קורא חתן בראשית, ואומרים ח"ק, וקורין בשלישי מפטיר (וע"ל סי' ע"ט ס"א). ונוהגין בהרבה מקומות לדקדק לקרות לחתן תורה אדם חשוב. ואפי' מי שצלה כבר בפ' וזאת הברכה. (ט) מ"מ עולה לחתן תורה או לחתן בראשית. במקום שאין להם אלא שני ספרי תורות, קורין בראשון וזאת הברכה, ובשני בראשית, וחוזרין ולוקחין את הראשון למפטיר:

ד נהגין שהחתן תורה והחתן בראשית נודרין נדבות, וקורין לכל מרעיהם ועושין משתה ושמחה לסיומה של תורה ולהתחלתה, דאיתא במדרש (תחלת קהלת) ויבא ירושלים לפני ארון ברית ה' וגו' ויעש משתה לכל עבדיו, אמר ר' יצחק, מכאן, שעושין סעודה לגמרה של תורה (מכ"ט) :

קלט הלכות חנוכה ובו כ"ו סעיפים

א בבית שני, כשמלכה מלכות יון, גזרו גזירות על ישראל, ובטלו דתם, ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, ופשטו ידיהם בממונם ובבנותיהם, ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות, וטמאו את הסהרות, וצר להם לישראל מאד מפניהם, ולחצום לחץ גדול, עד שריחם עליהם אלהי אבותינו, והושיעם מידם והצילם, וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים והרגום, והושיעו את ישראל מידם, והעמידו מלך מן הכהנים, וחזרה מלכות ישראל יתר על ר' שנה עד החרבן השני, וכשגברו ישראל על אויביהם ואבדום, בכ"ה בחדש כסליו היה, ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך א שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד, והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים, עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור, ומפני זה התקינו חכמים שבאותו הדור שיהיו שמונת הימים האלו שמתחילין בכ"ה בכסלו ימי שמחה והלל, ומדליקים בהם הנרות בערב על פתחי הבתים בכל לילה ולילה בשמונה הלילות להראות ולגלות הנס, וימים אלו נקראים חנוכה, ר"ל חנו כ"ה, שביום כ"ה חנו מאויביהם, ועוד מפני שבימים אלו עשו חנוכה הבית שהצוררים טמאוהו, ולכן יש אומרים (ה) שמצוה להרבות קצת בסעודה בחנוכה, ועוד מפני שמלאכת המשכן נגמרה בימים אלו, ויש לספר לבני ביתו ענין הנסים שנעשו לאבותינו בימים אלו (ע' יוסיפון), ומ"מ לא הוי סעודת מצוה אח"כ אומרים בסעודה שירות ותשבחות, ומרבים בצדקה בימי חנוכה כי הם מסוגלים לתקן בהם פגמי נפשו ע"י הצדקה, וביחוד ללומדי תורת העניים להחזיקם (ק"י חטיב ונכמ"ט וח"א ונכ"ה):

8180
337

ב אין מתענין בימי חנוכה, אבל ביום שלפניהם וביום שלאחריהם, מותרין בהספד ובתענית (*): חנוכה מותר בעשיית מלאכה, אך הנשים נוהגות שלא לעשות מלאכה כל זמן שהנרות בבית דולקות, ואין להקל להם, והטעם שהנשים מחמירות יותר, מפני שהגזרה היתה קשה על בנות ישראל, שגזרו בתולה הנישאת, תבעל להגמון תחלה, ועוד מפני שהנס נעשה ע"י אשה, בת יוחנן כהן גדול היתה יפת תואר מאד, ובקשה המלך הצורר שתשכב עמו, ואמרה לו שתמלא בקשתו, והאכילתו תבשילי גבינה כרי שיצמא וישתה יין וישתכר וישן ויירדם, וכן היה, וחתכה את

ראשו

לחם הפנים

(* כן פסק הסו"ר והש"ע בסימן תרס"ו, והמג"א הביא מה שכתב חב"ח דבחנוכה אסור להתענות לפניו, והכנה"ג כתב דגם ביום שלאחריו אסור (עין פ"מ"ג ושר"ח) וכן כתבתי מתחלה, ועתה רקדתי בדבר, ונלפע"ד העיקר כדעת הט"ז ש"ע שהיא דעת הרא"ש, וכ"ה דעת רבינו ירוחם, וכן היא דעת הרמב"ן במלהבות שכתב דקיימ"ל כרשב"ג, וזוהי דעת הרב הנשיא ר"י אברגלונ"י ז"ל ומפני זה לא נזכרו שמועות הללו בהלכות וכו' עכ"ל, והנה גם הרמב"ם ז"ל כתב רק דבחנוכה ומורים אסורין

מסגרת השלחן

כראש כחורכה (פנו"ג וכ"כ ממ"ח): (ט) נו"מ עולה ומיהו חסן תורה לא יעלה לחזן צרכאסית דליכא ספק אחר (פנו"ג וקד"ה):

קלט

(ח) צמורה להכרות קלח לשון נו"מ וי"א שיש קלח מורה צריצוי סעודות

מסוס כו' וכן כה"ג בהי"א:

בהספד ותענית, הא לפניו ולאחריהן מותרין, וכ"כ להדיא בפירוש המשנה דלפניהם ולאחריהן מותר, וכן נראת דעת הסמ"ג, ובירושלמי שלהי שמעתי ר' יעקב בר אחא מפקד לסמריא אינן אחת איתא מישראל מכוון אמרון לה בכל מתענין חוץ משבתות וימים טובים וראשי חודשים וחולו של מועד וחנוכה ומורים ע"כ, ומינה דבימיים שלפניהם ולאחריהם מותרין להתענות, שוב ראיתי בהשובת הרמ"ע סי' י"ב העלה ג"כ דמתענין לפניו ולאחריהם

ענין

שנד

קצור שלחן ערוך קלט הלכות חנוכה

ראשו והביאתו לירושלים. וכראות שר צבאם כי אבד מלכם, וינוסו. ולכן קצת נוהגין לאכול מאכלי חלב בחנוכה, וזכר לנס שנעשה ע"י חלב (ה"י"ח מ"ט"ו):

ד כל השמנים כשרים לנר חנוכה. ומ"מ מצוה מן המובחר ליקח שמן זית דומיא דנס שבמקדש שהיה בשמן זית. ואם אינו מצוי, יברור שאר שמן שאורו נק' ונקי. או גרות של שעוה שג"כ אורן נק'. ולא יהיו שנים קלועים ביחד, משום דהוי כמדורה, אלא כל נר, יחידי. ולא יעשה משעוה של בתי עובדי כוכבים משום דמאיס. וכן כל הפתילות כשרות לנר חנוכה. ומצוה מן המובחר ליקח צמר גפן (בוים וואל). וא"צ בכל לילה פתילות חדשות אלא מדליק גם בראשונות עד שיכלו: **ה** אם מדליק בנר של חרס, כיון שהדליק בו לילה אחד, נעשה ישן ואין מדליקין בו בלילה שני משום דמאיס. ועל כן יהיה לו מנורה נאה (ג) של מיני מתכות. ומי שידו משגת. יקנה מנורה של כסף להידור מצוה (מ"ט"ז):

ו מנהג פשוט במדינותינו כמהדרין מן המהדרין שמדליקין (ג) כל אחד ואחד מבני הבית בלילה הראשון נר אחד, ובשני, שני גרות, וכן מוסיפין עד שבלייל שמיני מדליק שמונה. וצריכין ליזהר שיתן כל אחד ואחד גרותיו במקום מיוחד, כדי שיהיה היכר כמה גרות מדליקין. ולא ידליקו במקום שמדליקין גרות כל השנה, כדי שיהיה היכר שהם גרות חנוכה (מ"ט"ח):

ז מצות נר חנוכה להדליק בפתח הסמוך לרה"ר, משום פרסומי ניסא, וכך היו עושין בזמן המשנה והגמרא. ובזמן הזה שאנו דרים בין האומות, מדליקין בבית שהוא דר בו, ואם יש לו חלון לרה"ר, ידליקם שם. ואם לאו, מדליקן אצל הפתח. ומצוה שיניחנה בטפח הסמוך לפתח משמאל, שתהא מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל, ונמצא שהוא מסובב במצות. ויותר טוב להניחם בחלל הפתח (מ"ט"ח מ"ט"ו):

ח מצוה להניחם למעלה מג' טפחים מן הקרקע, ולמטה מעשרה טפחים. ואם הניחם למעלה מ'י, יצא. אבל אם הניחם למעלה מעשרים אמה, לא יצא. משום דלמעלה מעשרים לא שלטא עינא. ומי שהוא דר בעליה, יכול להניחם בחלון אע"פ שהוא גבוה מ' טפחים. אבל אם החלון למעלה מעשרים אמה מקרקע רשות הרבים, ולא שלטא בהו עינא מההולכים ברשות הרבים, אזי טוב יותר להניחם אצל הפתח:

ט הנרות יהיו (ז) בשורה אחת בשוה, לא אחד גבוה ואחד נמוך. ויהיה הפסק בין נר לנר שלא יתקרב הלהב של זה לזה ויהיה כמו מדורה. ובגרות של שעוה, יהיה הפסק שלא יתחמם זה מזה ויטיף השעוה ויתקלקל. מילא קערה שמן והקיפה פתילות, אם כפה עליה כלי, כל פתילה עולה בשביל נר אחד. לא כפה עליה כלי, אפילו לנר אחד אינה עולה. לפי שהיא כמדורה. נר שיש לו שתי פיות או יותר, לא ידליקו בו שנים אפילו בלילה הראשון, משום דליכא היכר כמה גרות מדליקין (מ"ט"ח):

י זמן הדלקתן מיד בצאת הכוכבים, ולא יאחר. ואסור לעשות שום דבר קודם ההדלקה אפי' ללמוד רק אם לא התפלל מעריב, יתפלל תחלה ואח"כ ידליק. וקודם שידליק, יקבץ כל בני ביתו לפרסומי מילתא. וצריך לתת שמן שידליקו לכל הפחות חצי שעוה. ובדיעבד אם לא הדליק מיד, יכול להדליק גברכה כל זמן שבני ביתו געורים. אבל לאחר שבני ביתו ישנים, תו ליכא פרסומי ניסא, וידליק בלא

מסגרת השלחן

(ג) של מיני מטכות. ושל זכוכית דיכו כמתכת דלין לריך חדש (ט"ע): (ג) כל אחד ואחד מצני סצית. ולריך כל אחד לכוין סלל לללח צטל סצרו כלי סיוכל לצרך על מוס סנדליק כי מן סדין די כר אחד לליט וציתו (מו"ג) וליט וציתו סייכו ליט וליטו ועצרו וצכו גדול (ומכ"ס קמן) הסמוכים על סלחכו (סס) ודין לורח יחצור צטעיף י"ע: (ד) צטורה אחת צטוס. ולא צעיגול דהוי כמדורה (כו"א קד"ה) ומוטעס זה יט ליזסר ג"כ סלל יסיס אחד ככנס ואחד יולל (והכ"ל מו"א סי' סרע"א וע"ס צטמו"ג) ומ"ס סמחזר לא אחד גצוס כו' סול מסיי"א ח"ל וכן אס מדליק צכרות סעוס יעמי"ס צטוס לא אחד גצוס ואחד כמוך עכ"ל וכ"כ צס' סלמן